

1904-11-14

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen optræder på brevet

Generel kommentar:

Laura Warberg, Astrids mor, flyttede til København efter sin mands død.

Astrids søstre Christine/Mornine og Ellen/Elle var begge gift og bosiddende i Boston, hvor en tredje søster, Johanne/Junge i 1904 besøgte dem.

Ingeborg er muligvis Ingeborg Eckardt eller Ingeborg Caspersen. Grethe kan være Grethe Bichel.

Det vides ikke, hvem det gamle gartnerpar var.

Afsendersted:

København Ø, 3., Rosenvej 3

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adresse på kuerten

Modtagersted:

USA, Boston, 54 Coalidge Street

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adresse på kuerten

Omtalte personer:

Lise Abrahams

Grethe Bichel

Julie Brandt

Ingeborg Caspersen

Ingeborg Eckardt

Alfred Goldschmidt

Bodild Holstein

Christine Mackie

William Mackie

Ellen Sawyer

Harris Sawyer

Christine Swane

Albrecht Warberg

Laura Warberg

Omtalte steder:

Skovagervej 5, c/o Allan Kern, 2920
Charlottenlund, Danmark
Ellensvej 8, 2920 Charlottenlund,
Danmark

Arkivplacering:
Warberg Kerteminde egns- og
Byhistoriske Arkiv BB 0406

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Astrids mor vil altid gerne høre vigtige nyheder oplæst fra breve, og Astrid er kommet til at læse noget højt, som moderen netop ikke måtte vide. Christine/Mornine er syg af astma, og desuden har hun det ikke godt i sit ægteskab. Hun og søsteren Ellen/Elle er også på kant med hinanden. Ellens ægteskab er i øvrigt heller ikke godt. Junge har skrevet, at det lyder til, at Astrid er glad. Det er hun også. Den lykke, som hun har drømt om i barndommen, er kommet til hende nu. Astrid og Alfred har haft en dejlig aften med gæster - blandt andet Christine Swane/Uglen. De spillede en masse musik; det dejlige flygel var i brug. Forleden tog Alfred og Astrid på en lang tur til Klampenborg mm. På hjemturen besøgte de et gartnerpar. Manden var meget alvorligt syg.

TRANSSKRIFTION

[På kuvertens forside:]

Frk Johanne Warberg
54 Coalidge Street
Brookline (Boston)
Mass.
U.S.A.

[med anden skrift og pen:]

læst 1964.

dateret nov 1904

[På kuvertens bagside:]

A Goldschmidt
Rosenvvej II, III
Copenhagen Ø
Denmark.

[Med anden pen og skrift:]

læst 11-2-07.

[I brevet:]

Rosenvvej II, III Mandag den 14 Nov 1904.

Kære lille Junge! Ja, nu er der kommen Fornuft i Brevgangen – jo, jeg har ganske rigtig fået et hver Uge fra Dig i lange Tider – sidst i Dag – hvorfor kvitteres. Det var jo ærgerligt, at Du snød Dig selv for den gode Koncert, når det nu er Ugens bedste Fornøjelse; Mor var herude i Morges for at invitere mig på Sjøv i Morgen i Tjenestepigeforeningen, der holder stor Fest i Wittmarks Lokaler; hvis Alfred tager til Malmø har jeg også lovet at

give Møde – Kl 3 hos Mor, hvor vi spiser til Middag og derpå drager af; som sagt (nok) Dit Brev kom altså, mens NMor var her, og Mor vilde naturligvis høre "de vigtigste Nyheder"; jeg er aldrig ret stemt for det – for jeg kan ikke i en Fart overse, hvad der med Held kan foredrages; og Uheldet vilde da også, at jeg netop kom til at læse et Stykke om Billys Kølighed overfor M.s Sygdom – og det sluttede med – disse Udtalelser var private – i det mindste ikke for Moderens Øren! Så det var jo en net Historie; men Gudvéd hvorfor man aldrig lærer at sætte sådanne Advarsler foran det kriminelle Stykke, man kunde jo føje det til bagefter – foran (!)

Mor sagde for Resten, at hun agiterede stærkt for at få Mornine herover til Foråret – at gå i Luftklokken.

- Tænk om Mornine hvert År – ligesom Far i sin Tid – kunde tage 6 Uger i Luftklokken! Jeg sagde rigtignok, at Mornine var da ikke gal at rejse bort i den Tid, hun havde Dig – det var da altfor meningsløst. Og Mor sagde så – med et lille bekymret Smil – "næhe – og så kom hun vel aldrig derover igen; "Og hvad så - ?" meget bekymret.

Jeg for min Part kan nu aldeles ikke begribe de Forhold; dersom Mornine ikke holder mere af Billy, end hendes Udtalelser tyder på, så forekommer det mig vanvittigt – næsten umoralsk – at blive hos ham; og når hun alligevel bliver, så skulde man dog tro, at hun er fastere knyttet til ham, end udenforst. Kan se. Og jeg kan ikke for Alvor tro på, at Forsørgelsessiden spiller nogen Hovedrolle; Mornine er dog mere ideelt anlagt end som så. – Hvad angår Forholdet mellem Elle og Mornine, da er det jo uhyre sørgeligt – men ganske menneskeligt. Det kan jo ikke være anderledes; og jeg kan i Grunden langt bedre forstå – og sympatisere med – at Mornine taber for Elle – bliver ligegyldig og fjendtlig – end jeg kan forstå og billige, hvis Elle ikke får imod Mornine.

Mornine må dog gå ud fra, at Elle sympatiserer med alt det hos Eastman, som Morn. Absolut ikke fordrager – osv. men det er jo så sørgeligt – hvilket Lyspunkt vilde det ikke være for M. hvis Elle havde en bedre Mand – så hun kunde forliges med dem begge. Apropos – hvad er da Din Mening om Eastman. Er det da muligt, at Elle kom på at forgude én, som er så ganske umulig?

Eller - ? Jeg har så ofte tænkt mig den Mulighed – og min Tro er ikke helt ubegrundet, men blev i sin Tid [ulæseligt ord] af en lille – tilfældig – Udtalelse af Elle selv, da hun var her på Besøg. Jeg tror – men kan jo slet ingenting vide – at det blev en stor Skuffelse, da Elle dengang rejste til Amerika og genså Eastm. Efter flere Års Adskillelse. Men Skridtet var gjort, og hun har med sin vældige Energi – aldrig villet tilstå engang for sig

selv – at det var en Skuffelse. Og nu har måske Årenes Løb Vanen jævnet ud på det, der sikkert har været svært nok i Begyndelsen.

Illussioner altsammen, Junge. Jeg tror, at de allerfleste Mennesker lever deres Liv helt på Overfladen – uden nogen Sinde at kunde se Virkeligheden lige i Øjnene; og så kalder de med så pæne Navne: de er "rolige" – "beherskede" – de er "Ligevægtsmennesker"

Nu kan det vist være nok med alt dette – slet ikke morsomme.

Du skriver så ofte, at mine Breve tyder på, at jeg er glad; ja, Junge, det er jeg også – ganske forfærdelig glad – og nydende Glæden; somme Tider har jeg en Følelse af, at der vil hænde én eller anden rædselsfuld Ulykke – og at det er derfor, man overgør mig sådan med Glæde; kender Du ikke godt den Angst – den kan komme over én netop, som man føler sig allermest lykkelig – en Angst for at man ikke skal kunne fastholde sin egen Lykke; men det er jo dumme Tanker – og de viser sig da også kun glimtvis; lille Junge – det er dejligt at være til – og at føle Livet suse og bruse omkring sig – at føle sig selv midt i det levende Liv – der er så overdådigt rigt – strækker sig så vidt ud til alle Sider at man aldrig øjner Grænser; jeg tror virkelig, at det er denne Tilværelse, jeg har drømt om så ofte i gamle Dage, når jeg bestandig gik og rodede ude på Landet – og længtes efter dette sære – store – ubestemte i Livet. Jeg vidste jo altid, at det var der, men jeg syntes blot aldrig, at jeg kunde komme det rigtig nær; jeg syntes altid, at jeg så en høj og mægtig Mur . og bagved den kunde jeg høre det summe og brumme – det var alle de levende Mennesker – der virkelig levede Livet.

Nå – og så fandt man endelig engang Vej over Muren – er nu midt i det Hele og er lykkelig.

Senere. Nu er Alfred kommen – han skal ikke til Malmø før senere hen i Ugen – så jeg må nok gå til Mor i Morgen og melde Forfald; for det vilde da være både Synd og Skam om jeg gik min, jeg kender. Jeg bad hende da Vej én af de få Dage, vi endnu kan "bo" her sammen. Vi har nu spist til Middag – og Alfred sidder og spiller Ingeborgs noder, som hun har glemt hernede forleden Aften; det er Brudeoptøjet på Troldkongen af Grieg; er det Dig, der i sin Tid har spillet den – jeg kender den så godt; og er meget begejstret; Ingeborg spiller den nu også helt vidunderligt.

Vi havde en lille vellykket Aften Forleden; Uglen er nemlig i Byen – det Skind – hendes Lunger er angrebne og hun skal absolut på Sanatorium i Vinter; hun var heroppe at besøge mig en Eftermiddag – og jeg var som sædvanlig meget glad over engang igen at se hende; hun er et af de yndigste Mennesker, jeg kender. Jeg bad hende da, om hun ikke vilde komme her en Aften – at hun kunde se Alfred. Vi bestemte en Dag – og jeg

bad desuden Pan Grethe og Frk Holstein - samt Abrahamerne. De sidste af en art Diplomati - jeg vil så gerne have, at de skal kende lidt til "mine", siden de nu er dem vi har mest med at gøre - de står Alfred så nær. Det gik da også godt - og blev en særdeles hyggelig Aften; både Ingeborg og Alfred spillede - og til sidst spillede de sammen - Violin og Klaver. For Resten spillede Ingeborg og jeg da også vore 4 hændige (Schuberts Maiche) - Flygelet er bedårende - herligt! Skade at Du ikke får det at høre nu - desværre taber det nok en hel Del, når det skal transporteres til Malmø; jeg passer det forøvrigt som om det var et lille Barn - der kommer aldrig kold Luft ind til det - aldrig åbne Vinduer, hvor det står - og aldrig i Kakkelovnen. Frisk Luft får det kun på 2den Hånd - fra den store Stue. Hovedsagen er, at Temperaturen altid er nogenlunde éns - og at ["at" indsat over linjen] aldrig fugtig Luft slipper ind til Filtet, det slører Klangen. Og så er Mornines jo endda meget bedre - det er næsten ubrugt. - Jeg misunder Jer næsten det klare Solskinsvejr, I har derovre; nu er vi begyndt på det tunge - grå Tågevejr - med ækle slimede Gader og ofte Regn.

Vi trodsede dog alt i Går, da det var Søndag - tog med Sporvognen til Klampenborg - stod udenpå foran hele Vejen - det er så frisk og dejligt; det var ellers stille, mildt Gråvejr - og meget smukt; vi spadserede så op gennem Skoven - der var helt vidunderligt - ganske stille og fredeligt - og så alt det herlige brune Løv på Jorden - der var ganske vådt af den fugtige Luft - og Farvernes Pragt var næsten ikke til at udholde - det var nu så evige Tider siden vi sidst var på Landet - så vi nød det jo intensivt. På Fortunen drak vi Kaffe - gik så videre - gennem Ordrup Krat til Charlottenlund, hvor vi vilde tilsé de gamle Gartnerfolk på Kastanievej; vi traf dem i den største Elendighed; den gamle Mand lå til Sengs - lignede mest en Død - Skægget var bleven kridhvidt og han var så mager som et Skelet. Han var lige kommen hjem fra Hospitalet efter en stor Operation; han får nu al Føden ind gennem en Kanyle i Maven; De har fjernet en stor Kræftsvulst i Spiserøret; men den vil komme igen - og han kan højst leve ½ År - har e sagt til Konen; og hun er ganske fortvivlet ved Tanken om at skulle miste ham; det hele var så rørende. Men tænk alligevel at de kan operere sådan en gammel Mand - han er fyldt 69 År! Jeg skal derud en af de første Dage med en Flaske Vin til ham - det skal han bestandig have i Suppe og Æg.

- Nu får Du ikke mere i Aften - vi var sent oppe i Aftes og skal tidlige i Seng. Hils nu Mornine så mange Tusinde Gange - det er så skrækeligt at tænke på med den Astma!

Og ligeså mange Hilsner til Dig selv

fra Alfred og Dis

delst
1904.

delst nov 1904

Fik Johanne Warberg

54 Coalidge Street

Braakline (Barlons)

U.S.A.

Mass.

Denmark.
A. G. Adschmidt
Rosenberg IInd
Copenhagen &

BB0406

last 11-2-07.

Rosenne II^{III} Mandag den 14. Novbr.

Kære lille pige: 'Ja, nu er der kommen Døgn i
Bergengen - og du har ganske rigtig fået et Lær
Nøg fra dig i lange Tider - sidst i Dag - hvor
Bitteres. Det var, og egentlig, at du havde fået
den nye Koncert, var det nu en Nogens bedste Dø-
ngelse, men var herude i Nogen for at invitere mig på
Før i Nogen i Tjenesteforeningen, der holder stor
Dag i Willmarshs Lokal; hvis Alfred tager til København
har du også lovet at give mig de - og 3 har Nogen, hvor vi
spiser til Middag og derpå drager af; som vist
(nede) dit Nogen kom altså, men Nogen var her,
og Nogen vilde naturligvis høre "de vigtigste be-
heder" og er aldrig vel skemt for det - for
du kan stå i en Døgn overne, hvad der
kunne held kan foretages; og Uheldet kan
da også, at du ved at kom til at lade et Stykke
om Billedet Nogen lid overfor M. o. P. og Nogen - og
det slukkede med - dine Uheldet
var private - idet min søde tale for
Makereens Øren! Så det var du en ret
Historie, men Gud ved hvorfor man heller
aldrig lader at seke i de gamle Advancer
for den del brinnende Nogen, man kunde
jo gøre det til Bøger - foran (!).
Men sagde for Nogen, at Nogen agtede

880406
med så pæne hænder: de er "rolige" —
"beherskede" — de er "Ligevægtsmennesker."

Of de andee (de solyke?) — de
er "bevidste" — "eksallerede" —
måske endog "hysteriske?"

Nå kan det vist være nok med
det hele — det ikke morsomme.

Du skriver så ofte, at mine Brevs
lyder på, at jeg er glad; ja, ja, det
er jeg også — ganske forfærdelig glad
— og nydende Gæden; somme
Tider har jeg en Bylelse af, at der
vil komme en eller anden rædselfuld
Ulykke — og at det er derfor, man overgiver
sig sådan med Gæden; kender du ikke
godt den Angst — den kann komme
over en netop, som man føler sig aller
mest lykkelig — en Angst for at man
ikke skal kunne forholde sin
egen Lykke; men det er jo det samme
Tanke — og de viser sig da også som
glimtuis; ikke noget — det er derfor
at være til — og at føle livet
suse og bruse omkring sig — at
føle sig selv mist i det bevende
Liv — der er så overordt rigt —
strækker sig så vidt ind til alle Pider

at man aldrig gæser Grænser; og tror
virkelig, at det er denne Tilværelse, og de
drømt om så ofte i gamle Dage, når jeg
beskændigt og rodede inde på Landet
— og længtes efter dekke søer — store —
ubestemte : Lev. Jeg vidste jo altid,
at det var der, men jeg skulle blot aldrig,
at jeg kunde komme derhjemmet; jeg skulle
altid, at jeg var en høj og magtig Mær — og
begavede den Lunde jeg hørte det sunde
og brumme — det var alle de Veninde
Mennesker — der virkelig levede Livet.

Nå — og så fandt man endelig en Gang Vej
over Muren — er min mid i det Hele —
og er lykkelig.

Senere. Når er Alfred kommen — han
skal ikke til Malung før senere hen i Ugen —
så jeg må nok gå til Mor i Morgen og sælde
Porsæld; for det vilde da være både Syd og
Skam om jeg gik min Vej én af de få Dage, vi
endnu kan "bo" her sammen. Vi har nu afslut
til midt — og Alfred sidder og spiller efter

Trykkes, heder, som him har, kendt, hermed
følelsen af den; det er Brudekædet på Trælløgen
af mig; endelig, da i sin Tid har spillet
den - og sender den i det, og i mig
regjælder; hvorfor spiller den mig
helt utvilsomt.

Vi havde en lille vellykket aften
Foreden; Aften er næst i Byen - det
skind, hender hinger er angrebne og hender skal
absolut på Panaloriet i Trælløgen - her var
berøgt at berøgt mig en Erfkennelse -
og jeg var som skændig; mig selv, der
sagen igen at se hender; hender er skafte
guldige brændende, og sender. Jeg had
hender da, om hender ikke vilde komme
her en aften - at hender hender se sig selv.
Vi berøgt en dag - og jeg had skændig Pan
Foreden og Det skind, samt Abrahamens
de sidste af en ant Diplomati - og vil nu
gerne hender, at de skal sender lidt til "mini"
siden de vil se dem i har været med at
gør - de skal skind se var. Det vil se
gør godt - og skal en skændig hender
Aften; hender Trykkes og sender spiller - og
hender skind de sammen i Trælløgen og
Kædet. Foreden spiller Trykkes og jeg da
gør som hender (Skindets hender) i Trykkes

er hender - hender! Hender at Vi ikke
får det at hender nu - skændig hender de
hender en hender, om det skal hender
til hender; og passer det for mig? som
om det var et lille hender - der hender
skændig hender hender hender - og hender
hender, hender det skal - og hender; hender
hender hender på det hender på det hender -
for hender skal hender hender er, at
Temperaturer skind er regulerende hender
- og hender hender hender hender hender
hender det skal hender. Og er et hender
og ender hender hender - hender hender hender

Jeg minde sig for hender det hender
Foreden hender, og hender hender, om er vi
begyndt på det hender - på Trykkes - med
skal skind hender og alle hender.

Vi berøgt sig alt i sig, da det var
Foreden - og med hender hender hender
- skal hender foran hender hender - hender
et hender og hender; det var hender hender
hender hender - og hender hender, og hender
et hender hender - der var hender hender
hender - hender hender og hender - og hender
at det hender hender hender for hender - det

BB0406

var ganske vort af den fuyrige Ruff.
 — og Farnernes Pocht var nokken bled
 til at indholde — det var om, jo enje
 Tider siden vi sidst var på Landet —
 is is op det p indensid. P: Fortænder
 dook is Koffe — jik is videe — gennem
 Odrup Knat til Charlaltheim, hvor
 is vilde tilse de gamle Gartnerfolk på
 Rastamien; Vi traf dem i den skære
 velyndighed, den gamle Mand ligger til Rups —
 lig med en med en Opd — Skogget var bleven
 vridet og han var is anager som et Sket.
 Han var lige kommen hjem fra Høstet
 efter en stor Operation. Han får en al
 Tiden ind gennem en Karyole i Mauer;
 de har fjernet en stor Kæftelstet i
 Spiserret; men den vil komme igen — og
 han kan højst leve $\frac{1}{2}$ år — har de sagt til
 Kone; og hun er ganske forvundet ved
 Tanken om at skulle miste ham; det
 hele var is yrende. Men tank alt pved, at
 de kan operere sådan en gammel Mand — kan
 opfyldt 69 år! — jeg skal derind en af de
 første Dage med en Deache til ham — det
 skal han bestemt have i Puppe og Op.

— . Vi får der ikke mere i afkes — vi
 var rent oppe i afkes og skad tidlig i
 Seng. Hilsen fra mange is mange Tusinde
 Hænge — det is skækket at høre på med
 den Armer!

og liges mange hilsner til Q. selv
 fra Alfred og Dis